

pivovarnarji ter se tudi v tisti meri obogatujejo.

Leta 1887 napravilo se je po celem Francoskem čez 13 milijonov veder sadnega vina. — V zadnjih desetih letih napravilo se je v isti deželi vsako leto povprek do 13 milijonov veder sadnega vina, leta 1879 pa celo blizo 40 milijonov veder. Naše cesarstvo ima brzkone ravno toliko sadjereji primerne zemlje, kakor Francoska, ali naprava sadnega vina je pri nas le še precej redka. Seveda na Francoskem, kjer pridelujejo toliko te pijače, imajo sadjerejo in vse, kar je ž njo v zvezi, drugače v časti in na skrbi, kakor naši kmetovalci. Vže pri sajenju sadnega drevja, večinoma sadé jablane, — pazijo na to, da se drevje ene vrste, in tako, katero en čas dozoreva, skupaj sadi zato, da je mogoče pri trgatvi sadje skupno obirati. Sadje, katero je namenjeno za prešanje, zložijo potem v kupe, da se tam ogreje in pri tem popolnoma izzori. Poskušnja je namreč učila, da popolnoma zrela jabelka imajo 12 odstotkov cukra, medtem, ko nezrela jabelka le samo do 6 odstotkov iste snovi zadržijo, in v gnjilih mnogokrat niti sledú po cukru ni več; gnjila jabelka ne morejo tedaj niti trpežnega, nitiokusnega vina dati.

Francozje tudi ne otepljejo drevja pri bratvi tako, kakor se to še večjidel pri nas godi, z letvami in drogi! — dobro vedoč, da se s tem odbija in potere ravno tisto tenko vejevje, na katerem se nahajajo oni popki, ki bi imeli k letu cvesti in sad roditi. Če pa te odbijemo, bode prirod prihodnjega leta mnogo manji! — Na Francoskem imajo tedaj droge, katerim so na koncu pritrjene kljuke: s temi kljukami stresajo veje, da zrelo sadje popada na zemljo. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 6. februarja v Gornjem Gradu, Dne 9. februarja na Dobrni, v Konjicah, v Lipnici, na Pilštanji in v Vidmu. Dne 10. februarja v Št. Juriji na juž. žel. Dne 12. februarja v Gomilicah in v Gradci. Dne 13. februarja v Vuzenici.

Dopisi.

Iz Savinjske doline. (O pošti.) Nekateri dan dobim prav mnogo pisem iz pošte, ki pridejo iz raznih krajev. Vzamem enega v roko, pogledam, od kod da je, pa vidim poštni pečat „Laibach“. Kje je le Laibach? Gotovo ne na Kranjskem, ampak najbrž kje na Pruskem! Vzamem drugo pismo, na tem je poštni pečat „Cilli“ in kje je Celje ostalo? Tretje pismo „Franz“, kje je pa Vransko? in tako dalje. Tako že več let premišljujem, kadar pisma odpiram, Gori omenjenim poštnim uradom bi jih gotovo lahko več sto in sto še naštel na slo-

venskih tleh, ki le popolno nemško uradujejo in le popolno nemške pečate rabijo, ker slovenskih tako ni potreba! Rad bi vedel, kaj bi na Pruskem in Bavarskem Nemci rekli, ko bi tamkaj na poštnih uradih slovenske poštné pečate upeljali? Kaj bi rekli avstrijski Nemci, če bi jim kak ptuj jezik usilili? Čudno se mi zdi, da se brigajo naši narodni zastopniki za to ne malo važno stvar tako malo. Ali ostanemo na večne čase sužnji germanski? Gotovo vem, in sem prepričan, če bi naši narodni zastopniki prilično zahtevali slovensko uradovanje na poštnih uradih na naši zemlji ter odločno zahtevali, naj se upeljejo povsod slovenski, ali slovensko-nemški, ali vsaj nemško-slovenski poštni pečati, gotovo nam bode vlada to rada dovolila in dala. Znano je tudi, da nam višja poštna gosposka ni sovražna, ampak da se drži vedno 19. člena osnovnih postav. Žal, da za nas Slovence je ta člen pri mnogih uradih še koj le samo na papirji. Po tem potu se danes obračamo na naše narodne slovenske deželne in državne poslance in jih prosim v imenu našega naroda, da storijo, kar je v njih moči, zakaj to gotovo ni nikakšna malenkost, ampak prav važna stvar. Gotovo jim bo celi slovenski narod srčno hvaležen za to, in tudi drugi naši slovanski bratje bi se gotovo tega malega napredka z nami radovali. Toraj le na delo! V slogi je moč. Ciril.

Iz Čadrama. (Ljudsko štetje) v obeh naših občinah: Oplotnici in Ugovci ali Okoškem se je v prvih 14 dnevih tega leta končalo in po tistem ima Oplotnica 2350 prebivalcev, Okoško pa 560. Največja iz med vseh naših vasi je Oplotnica sama, kajti ona ima 110 hišnih števil in 709 ljudi, ter je višja in lepša ne le kakor Lemberg, ampak kakor še mnogo drugih trgov. Zato je pa tudi v narodnem oziru središče naših nasprotnikov. Od zadnjega štetja leta 1889 bi bila po tem štetji Oplotniška občina le za 123 ljudi narastla. To pa menda in čisto resnično in dobro seštet, ako se premisli, da je v zadnjih 10 letih po oznanilih novega leta den bilo v naši župniji 219 ljudi več rojenih, kakor jih je pomrlo. Po starosti bila je na prvem mestu neka udova Katarina Brauchat, rojena Avstrijanka, ki je pri naših fužinah bila dolga leta in je bila rojena 5. novembra 1797, edina naše župnije iz prejšnjega stoletja, ali je že 24. januarja umrla, dotlej je bila najstarejša iz vseh, ki so v tem stoletju umrli. Če je tudi zdrav naš kraj, dočakal je v tem času le neki kmet Tomaž Juršnik v Lačnigori 117 let in je umrl 22. decembra 1829, druga je bila udova Katarina Werner, mati nekega kneževskega nadlogarja Benedikta, ki je 26. aprila 1859 umrla 100½. leta stara, za tega ste dosegli ženi Barbara Jelen, umrla 6. febr. 1816 in Marija Strnad, umrla 22. febr. 1828 96 let,

potem 3 možje Jakob Mušič umrl 26. januarja 1813, Matija Tajnik umrl 5. nov. 1827 in Peter Capl umrl 16. junija 1836 95 let in na 8. mestu je imenovana Katarina z 83 $\frac{1}{3}$ leta, 9. Matija Ozimič umrl 26. septembra 1880 z 92 $\frac{1}{2}$, 10. Martin Lanegger umrl 22. marca 1882 in 11. Jakob Bučar umrl 21. marca 1823, 92 let 12. Marija Glabus umrla 23. julija 1859 91 $\frac{1}{2}$; 13. Juri Dobrovšek umrl 25. novembra 1828 z 91 leti; potem zadnjič še 4 z 90 leti in sicer Boštjan Breznik umrl 29. oktobra 1801, Anton Lenartič umrl 19. junija 1807, Simon Juhart umrl 1. avgusta 1885 in Apolonija Doberšek umrl 5. julija 1890. Iz tega se vidi, da pri nas, čeravno jih veliko dočaka prave starosti, vendar le v 6 letih eden 90. in v vsakih 50. letih komaj eden 100. leto preživi, kratko je torej zdaj sploh človeško življenje. K. Oplotniški občini je pripisanih tudi okoli 560 prebivalcev Zreške, Sv. Kunigunske in Kebelske župnije, kateri nas v narodnem oziru nikoli niso podpirali, misleč, da morajo s tistimi potegniti, katerim dajejo priložnost k dobičku pri lesni ali drugi barantiji, kar ni ne modro ne krščansko. — Živali se je v Oplotniški občini naznani 35 konj, 1121 goved, 64 koz, 514 ovac, 1104 svinje in 200 čebelnih panjev. — V narodnem oziru je na knezovi steklarni več nemških delavcev, pa tudi drugi so se gotovo med posilince zapisali, kar že nemški napisi pričajo in nemške barve našega zdajšnjega poglavarja v Oplotnici, drugi smo pa čisti Slovenci.

Iz Ljutomera. (Raznoterosti.) Kaj ne, g. urednik, da je to junaško delo? — Nam Ljutomerskim okoličanom, kateri hodimo v Ljutomer k službi božji, je, kakor vsaki den, tako tudi v nedeljo čitalnična soba odprta, da se nas tam polno zbere in imamo tam časnike, se ve, da v obliči razpoložene. Dneva 25. prosinca pa smo našli le polovico Vašega lista „Gospodarja“ štev. 4. Prve štiri strani so bile pa odčesnjene. Kaj neki to pomeni, smo se popraševali, in na to smo odgovor dobili da so „nemškutarji“ to storili in to zato, ker je bilo, kakor Vam je znano in vsakemu čitatelju, tam nekaj prav lepe resnice iz Ljutomera. Potem še poizvemo, da je iz gostilne g. Vaupotiča bil celi list odnesen. Kaj misli kedo, je-li bilo to dobro ali ne? — Jaz pravim in tudi druge sem slišal, da je to prav dobro delo bilo za Slovence. Ljutomerski naročniki Vašega lista so svoje liste drugim posojevali. Mi okoličani pa smo še stokrat bolje poizvedovali po štev. 4. in tako ga je dosti dosti več ljudi prebralo, kakor navadno. Mi okoličani, kateri smo tukaj na straži, hitro naznamo kako novost okoličanom, saj imamo „telegraf“ in tudi „mašin“ in zdaj to vse hitro ide, na ti strani pač vam to dvoje jako koristi. Za to pa ne vem, kaj

bi? Ali bi napisal, da bi se tam na liste bolje pazilo, tedaj bi s tem kmetskemu ljudstvu škodoval, ker ne bi tako po listih segali, kakor takrat, kadar je kaj „odčesnjeno.“ In če ravno bodo pazko imeli, pa nič ne bodo opazili, ker imajo nemškutarji po štiri ali celo po šest oči. Toti vidijo nazaj in naprej. Tu mi pride na misel, kar se je enkrat pri nas zgodilo. Mati so se odpravljali sejat na polje in to je bilo pred štirimi leti, kadar še ni postava ciganom branila se potepati po štirskem. Dve ciganici sta mater nadlegovali za jajca, meljo, zabel, meso itd. ena pa je kuruzo metala kuram in smuk, ena je že bila pod janko. Mati so bili bistrooka in so tirjali kokoš nazaj, pa niso nič dobili. Še le precej daleč od hiše se je kokoš izmuznila izpod janke in je sfrčala domu. Prosim Vas tedaj, g. čitalničarji, le pustite, naj se češajo listi, saj ni nikake škode, temoč le korist, imeli bi pa prazno skrb. Kar pa se tiče „Šturmka“ v Ljutomeru, je pa le toliko, da so nemškutarji nekešne zvezde dobili, saj nemškutar vsaki more nekaj imeti.

Iz Veržeja. (Zima, štetje ljudi.) Hitro, ko je jesen podala roko v slovo, že je stala zima pri durih, ter trkaje na nje je naznanjala svoj prihod in nam zapovedala: „na klop, za pet!“ Mi pa jo ubogamo. Čeravno ne moremo dela zunaj hiše opravljati, najdemo ga dovolj v hramu in pri živini. Saeg je 65 cm. visok. Enakega je še malo mlajših oči našega kraja videlo. Deroča reka Mura je zamrznjena v led. Ali to nas ne skrbi veliko, ker je zimski čas. Plašimo se le nekoliko pregovora, ki pravi: „če dolgo saninjec gre, se po malem kruh jē.“ Imejmo pa zaupanje, da se bode vse na dobro obrnilo. — V našem trgu se je pri letošnjem ljudskem štetju naštel 634 prebivalcev; med temi „dva“ Nemca a ostali Slovenci. Za nekoliko duš se je naštel manj, ko pred desetimi leti. Isto tako je bilo pri predzadnjem štetju. J. Ostere.

Iz Celja. (Dijaška kuhinja.) [Dalje.] L. P. Braslovski 5 fl., dr. Jos. Sernec, odvetnik v Celji 10 fl., J. Frece, župnik pri Belih vodah 5 fl., Jož. Žičkar, župnik v Vitanji 2 fl., Jož. Muha, župnik v Skomru 2 fl., Presečnik Grega; kapelan v Braslovčah 3 fl., dr. Miroslav Babnik, odvetnik 5 fl., Lovro Baš, c. kr. notar 5 fl., M. Zavadlal, c. kr. profesor 5 fl., A. Kosi, c. kr. profesor 5 fl., J. Krušic, c. kr. profesor 5 fl., J. Detiček, c. kr. notar 5 fl., J. Krančič, mestni kapelan 1 fl., T. Wajda, c. kr. okrajni tajnik 1 fl., Boštjan Kregar, učitelj 1 fl., dr. J. Vrečko, odvetnik 1 fl., L. Vehovar, not. kandidat (vsi v Celji) 1 fl., Tomanič J. 4 fl., Špindler Anton, c. kr. zemlj. knjigovodja 1 fl. nadalje je g. Špindler poslal od sledečih gospodov nabrane zneske: dr. Gvidon Srebre 5 fl., dr. Fran Firbas 3 fl., dr. M. Schmirmaul 3 fl., Mat. Stoklas 2 fl., J. Dekortj, kaplan 2 fl.,

Ivan Munda 2 fl., Jos. Šetinc, odvetniški koncipijent 1 fl., Jos. Agreš 1 fl., L. Schwentner, trgovec 1 fl., And. Levak (vsi v Brežicah) 1 fl., Alojzij Šijanec, župnik v Negovi 2 fl., Jarnej Voh, župnik v Šmartnem v Rožni dolni 3 fl., Govedič Ivan, župnik v Šoštanj 5 fl., dr. Weingerl v Krapinskih toplicah 5 fl., Gaberc M., kapelan pri sv. Križi 5 fl., J. Javornik, tajnik v Šmariji fl., Simon Wutt, c. kr. davk. pristav v Šmariji, poslal je od sledečih nabrane vsote: Ivanc Martin, kanonik 1 fl., Štabuc Jarnej, kaplan 50 kr., Rotner Janez 50 kr., Skaza Fran, vele- 3 fl., Anderluh Janez, okrajni načelnik 1 fl., Tanšič H., posestnik 1 fl., Lešnik Iv., trgovec 1 fl., Andrinek Fran, mesar 1 fl., Jagodič Karol, veleposestnik 1 fl., Kraus Karol, posestnik 1 fl., Vičar Alojzij 30 kr., Čuješ Vinko 20 kr., Tanšič Rudolf 50 fl. (Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Da je visoka vlada na Dunaji zadela „v črno“, ko je razpustila drž. zbor, to se vidi sedaj najbolj, ko se vrše priprave za nove volitve. Nikoli se niso poprej vse stranke gujetle okoli vlade v toliki meri, kakor sedaj. Skorej vsaka stranka pazi na migljaj vlade ter upa, da je ona v vrsti tistih, na katere se vlada ozéra. V prvi vrsti pa se trudi za to ustavoverna nemška, t. j. liberalna stranka in misli se, da stopi nje vodja, dr. pl. Plener, prav gotovo v prihodnje ministerstvo. Kar je pa najbolj čudno, je to, da išče tudi mlado češka stranka zavetja pri grofu Taaffe. To je v resnici vredno smeha in grof se ga zdržuje pač le težko, ko vidi, kaki moške da se rivajo njemu v obližje. — Na Štajarji ne bode pri volitvah posebnih sprememb, slov. poslanci in nemški konservativci dobé gotovo še svoje mesto v drž. zboru, iz liberalne nemške stranke pa je skorej vse eno, ali ostanejo stari ali pa pride kaj mladih mož na vrh: naši prijatelji niso bili prvi in ne bodo zadnji. — Slov. koroška stranka napenja vse sile, da dobi vsaj dva poslanca v prihodnjem drž. zboru in mi bi kaj dali za to, ko bi jim mogli v tem kaj pomoti. Ako vlada ne bode zoper nje, priborijo si, kakor bi bila pravica, Slovenci najbrž vsaj enega poslanca, ali pa se gane nemška konservativna stranka, vsaj v kmečkih volilnih okrajih, to še ni gotovo. — Na Kranjskem pa se kaže tudi v pripravah za volitve, da vam ljudje niso enih misli, čemú bi sicer bilo ravno sedaj nastopilo novo društvo na torišče, društvo, na čegar čelu so možje, katerih imena se večji del le beró, kedar je beseda „o prepirih!“ Odbor drž. poslancev pa je vendar le izdal skupni volilni oklic, ter povdarja geslo: vse za vero, dom, cesarja. To nas nekaj tolaži in more biti ostane vsaj tokrat brez prepira.

— V Ljubljani bode brž tudi v novi volitvi grof Hohenwart izvoljen v drž. zbor. Grof je načelnik tistega kluba, v katerem so bili doslej tudi slov. drž. poslanci. — Na Primorji se vrše volitve dne 4. marcija iz slov. kmečkih občin. — Grof Coronini, zmeren Italijan, je dal 100 fl. v podporo slov. ljudske šole v Gorici. Vzdržuje jo društvo „Sloga“. — Pri sv. Ivanu, v okolici Trsta, se je osnovalo slov. bralno društvo, v Nabrezini pa se snuje podružnica sv. Cirila in Metoda. — Na Hrvaškem, v Vitrovici, se dela v novem času vino „šampanjec“ t. j. tako, ki kipi, ko se nalije. Za tamošnje ubogo ljudstvo bilo bi dobro, ko bi se to vino kupovalo v velicem, kajti tako bi ljudje svoje vino v denar spravili dražje, kakor doslej. — Škof Strossmayer je prišel na novo v zamero pri Madjarih, ker noče brati madjarskih listov. Se ve, da je to velika pregreha.

Vunanje države. Iz krogov, ki poznajo razmere sv. Očeta Leona XIII., sliši se, da jim vrača v novem času francoska vlada prav neljubo podporo, ki je daje republiku tudi katoliško duhovništvo na željo sv. Očeta v Rimu. No na republiko se toraj naj kdo zanese! — Iz Rima je prišla nepričakovana novica, da je Crispi in njegovo ministerstvo odstopilo. Crispi se je prevzel ter je mislil, da se mu mora vse klanjati, toda v drž. zboru so mu pokazali, da ne marajo več za nj. Kdo pa prevzame njegovo mesto, še ni znano, najbrž Zanardelli ali pa Saracco. Nam ni žal za Crispija, ne damo pa tudi veliko na moža, ki stopita najbrž na njegovo mesto. — V Portugalu ali Luzitaniji so imeli v mestu Oporto punt ali ustajo, toda hitro so jo zatrli. Razume se, da so bili ustaji republikanci na čelu. — Od tega, da je Crispi odstopil, upa francoska republika, da stopi poslej Italija z njo v ožje prijateljstvo. To je mogoče ali poprej mora razpasti tripelalijanca Italije, Avstrije in Nemčije. — V Brüsselu, glavnem mestu Belgije, so se bili vojaki vzdignili zoper to, da jim vlada ni dovolila odpusta, kakor ga je nekaterim drugim. Sedaj pa jih čaka zato, ne odpust, pač pa zapor. — Kakor trdi Parnell, dobi irski drž. zbor pravico do tega, da razreši vprašanje, čija da bodo zemljišča. Najbrž bode jih odkupiti od graščakov, pa tako, da odkupnina ne bode previsoka in še mogoče kmetom jo doplačati. — V nemškem vojaštvu je tudi prememba in sicer pri generalnem štabu. Načelnik te sile imenitne naprave, grof Waldersee je prosil pri cesarji slova in ga je, vsaj za to službo, izprosil. Pravi, da ga cesar Viljem ni rad pustil iz te službe. — V Rusiji so pač najbolj veseli slova Crispija, kajti sedaj upajo, da razpade tripelalijanec, ki je Rusiji prav na poti, da si nima za to uzroka. — Tudi v Srbiji se nekaj ministrov odslavlja in sicer je od-